

Antwoorden op een verslag van een schriftelijk overleg over de brief van 13 februari 2015, waarbij aan de Kamer is aangeboden het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met aanpassing van de regels bij waardeoverdracht (Kamerstuk 32 043 nummer 252).

De leden van de fracties van de VVD, D66 en GroenLinks vragen of het klopt dat voor de overdrachtsdatum bij waardeoverdracht in het ontwerpbesluit is gekozen voor de datum van indiensttreding en niet voor de datum van de aanvraag. Zij vragen waarom hiervoor is gekozen. Deze leden menen dat deze keuze in de praktijk tot eventuele uitvoeringsproblemen kan leiden, zoals langjarig terugrekenen en gedragseffecten en vragen hierop een reactie. De leden van de fracties van de PvdA vragen ook of het klopt dat in het ontwerpbesluit die overdrachtsdatum is gebaseerd op het moment van de baanwissel en niet zoals nu op het moment van het aanvragen van de waardeoverdracht. Het lid van de fractie van 50 PLUS constateert dat de overdrachtsdatum de datum van de waardeoverdracht zou moeten zijn in plaats van de datum van indiensttreding. Dit lid stelt dat in de huidige vorm dit wetvoorstel (bedoeld zal zijn het ontwerpbesluit) in de toekomst mogelijk leidt tot aanzienlijke uitvoeringsproblemen, doordat een groot gat kan ontstaan tussen de indiensttreding en het moment van waardeoverdracht. Dit lid vraagt hierop een reactie.

De overdrachtsdatum bij waardeoverdracht is vanaf de totstandkoming van de rekenregels waardeoverdracht in 1994, de datum waarop de deelnemer aanvangt in de nieuwe pensioenregeling. Deze overdrachtsdatum is thans opgenomen in artikel 1 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. In het ontwerpbesluit was de overdrachtsdatum bij waardeoverdracht niet aangepast ten opzichte van de bestaande regeling over waardeoverdracht.

Ik deel het standpunt dat het vervangen van de huidige overdrachtsdatum (het moment waarop de deelnemer aanvangt in de nieuwe pensioenregeling) door het moment van de aanvraag van de waardeoverdracht, de uitvoeringsproblemen voor pensioenuitvoerders vermindert. Ik ben daarom bereid het ontwerpbesluit in die zin aan te passen.

Ik teken hierbij aan dat het vervangen van de overdrachtsdatum in de bestaande regelgeving door het moment waarop de aanvraag om waardeoverdracht wordt gedaan, de gevolgen van het amendement van de leden Klaver, Lodders en Van Weyenberg (Kamerstukken II 2014/15, 33972, nr. 51), namelijk het gevaar van calculerend gedrag en daardoor het gevaar van stapeling van gevallen van waardeoverdracht in combinatie met de bijbetalingsproblematiek per geval, niet wegneemt.

Voorts leidt het vervangen van de huidige overdrachtsdatum door het moment van de aanvraag van de waardeoverdracht ertoe dat waardeoverdracht niet meer direct gerelateerd is aan de baanwissel maar wordt bepaald door andere factoren. Dat betekent dat het stelsel van waardeoverdracht steeds verder verwijderd raakt van het oorspronkelijke doel ervan: het voorkomen van pensioenverlies bij eindloonregelingen bij baanwissel. Ik zal er voor zorgen dat dergelijke gevolgen bij de fundamentele discussie over waardeoverdracht nader aan de orde komen.

De leden van de fracties van de VVD, D66 en GroenLinks vinden het belangrijk dat ook met de financiële situatie van de werkgever rekening gehouden kan worden en vinden het niet goed te verdedigen dat grote werkgevers financiële problemen krijgen door een bijbetaling bij waardeoverdracht. Deze leden vragen erop in te gaan dat grote werkgevers al worden beschermd door artikel 72, onderdeel c, van de Pensioenwet en stellen niet direct in te zien waarom het maximum van de bijbetaling bij kleine werkgevers van € 15.000 of 10% van de overdrachtswaarde nu ook voor grote (en dus voor alle) werkgevers gaat gelden. Ook de leden van de fracties van de PvdA en van 50 PLUS vragen daarnaar.

Ik deel het standpunt van de leden van de fracties van de VVD, D66 en GroenLinks dat het niet

goed te verdedigen is dat grote werkgevers financiële problemen krijgen door een bijbetaling bij waardeoverdracht. Ik meen dat het in geen geval te verdedigen is dat een werkgever door waardeoverdracht in financiële problemen komt. Waardeoverdracht komt bij alle werkgevers voor. Grote werkgevers zullen meer gevallen van waardeoverdracht kennen dan kleine werkgevers. Artikel 72, onderdeel c, van de Pensioenwet geldt voor alle werkgevers. De bepaling voorziet in een uitzondering op de plicht tot waardeoverdracht in verband met de financiële positie van de werkgever. De plicht tot waardeoverdracht geldt niet zolang de overdragende pensioenuitvoerder een verzekeraar is en de financiële toestand van die werkgever aanvullende bijdragen inzake waardeoverdracht niet toelaat blijkens een schriftelijke verklaring van een niet aan die onderneming van de werkgever verbonden registeraccount of accountant-administratieconsulent. Artikel 72, onderdeel c, Pensioenwet heeft echter betrekking op werkgevers die in een slechte financiële positie verkeren en daardoor niet in staat zijn om aanvullende bijdragen te betalen. Ik ben van mening dat ook financieel meer gezonde werkgevers niet in de problemen mogen komen als gevolg van de bijbetalingslasten van waardeoverdracht. Ik heb daarbij uitdrukkelijk betrokken de vaststelling dat de oorspronkelijke doelstelling van waardeoverdracht, het voorkomen van pensioenverlies bij baanwisseling, buiten beeld is geraakt na de overgang van eind- naar middelloonregelingen. Om die reden is ervoor gekozen om het maximum van de bijbetaling voor alle werkgevers te laten gelden.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de mening wordt gedeeld dat het onwenselijk is als deelnemers onbeperkt offertes voor waardeoverdracht kunnen aanvragen. Deze leden vragen of er de bereidheid is het opvragen van offertes per jaar te maximeren.

Het vragen van een opgave van pensioenaanspraken (hierna: 'aanvragen van een offerte') is geregeld in artikel 71, derde lid, PW. Het amendement waarmee de termijn van 6 maanden is komen te vervallen, heeft het punt van het aantal offertes niet geadresseerd. De mogelijkheid om het aantal offertes te maximeren kan de administratieve lasten voor de pensioenuitvoerders beperken. Het maximeren van het aantal offertes neemt evenwel het boven aangegeven gevaar niet weg dat pensioenkapitaal onderhevig wordt aan calculerende overwegingen van een deelnemer. Om die reden zal ik in het ontwerpbesluit geen maximering voor het aantal aan te vragen offertes opnemen. Wel zal ik in overleg met pensioenuitvoerders monitoren of in de praktijk misbruik van deze regeling voorkomt. Als op termijn zou blijken dat zich misbruik van de regeling voordoet, zal ik alsnog overgaan tot het maximeren van het aantal offertes in de regelgeving.

De leden van de fractie van de PvdA vragen in hoeverre de tijdelijke beperking per 1 januari 2013 van het besluit van beperking bijbetalingslasten voor kleine werkgevers nuttig is geweest. Zij vragen hoeveel keer kleine werkgevers niet meer hoefden mee te werken aan waardeoverdracht, omdat de bijbetaling meer dan € 15.000,- bedroeg en meer dan 10% van de overdrachtswaarde. Zij vragen ook in hoeveel gevallen kleine werkgevers de bijbetalingslasten wel konden voldoen (en niet vielen onder artikel 72 van de Pensioenwet), maar hierdoor in grote financiële problemen zouden kunnen komen. De leden van de fractie van 50 PLUS vragen in dit verband in te gaan op het aantal (verwachte) en gerealiseerde waardeoverdrachten, en de daarmee gemoeide kosten. Deze leden vragen hoeveel 'achterstallige' waardeoverdrachten er momenteel zijn. Zij vragen welke bijbetalingen hiermee gemoeid kunnen zijn. En zij vragen of naar dit alles na 2010 nog onderzoek is gedaan en of er inmiddels recentere gegevens zijn.

De door deze leden gevraagde gegevens zijn niet bekend omdat zij niet centraal worden bijgehouden. In het genoemde rapport "De Praktijk van waardeoverdracht", dat vooral betrekking heeft op de situatie in 2006 en 2007, is daarop ingegaan. Sindsdien is hiernaar geen nader onderzoek gedaan. In het advies van de adviescommissie pensioenrecht Nederlandse orde van

advocaten van 3 november 2014¹ wordt gesteld dat gevallen bekend zijn waarin – jaren na uitdiensttreding – werkgevers die net niet als kleine werkgever worden beschouwd, worden aangesproken voor aanzienlijke bedragen (tot wel € 70.000). Deze commissie constateert dat die bedragen in geen verhouding staan tot de over te dragen pensioenaanspraken of het met de waardeoverdracht te dienen belang (dat feitelijk meestal niet meer inhoudt dan het samenvoegen van verspreid opgebouwde pensioenen, uit praktische overwegingen) en niet bijdragen aan een hoger pensioen voor de ex-werknemer, maar geen ander effect hebben dan het uitsluitend versterken van het vermogen van de verzekeraar die de bijbetaling ontvangt.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de mening wordt gedeeld dat verzekeraars zelf het risico aangaan wat betreft de rekenrente in verzekeringscontracten, en dat zij dus ook de consequenties moeten accepteren als de actuele rente lager ligt dan in het contract is afgesproken. Deze leden vragen of het klopt dat er sprake is van bijbetalingsproblematiek als er een verzekeraar is betrokken bij de waardeoverdracht, omdat zij een hogere reservering treffen voor de pensioenopbouw dan zij bij waardeoverdracht bereid zijn mee te geven. Deze leden vragen waarom verzekeraars niet verplicht zijn om de totale reservering over te dragen als zij een hoger rentepercentage in pensioencontracten zijn overeengekomen. Zij stellen dat de bijbetalingsproblematiek voor werkgevers sterk kan worden verminderd als verzekeraars de reservering gewoon overdragen.

Het lid van de fractie van 50PLUS stelt in dit verband dat het zich kan voorstellen, dat verzekeraars de economische waarde van de polis bij waardeoverdracht ter beschikking zouden moeten stellen, en niet de ingelegde premie. Dit lid stelt dat wellicht andere oplossingen denkbaar zijn, dat voor dit deel van de overdrachtsproblematiek spoedig een oplossing zal moeten worden gevonden en of dieper op dit vraagstuk kan worden ingegaan.

Ik meen dat deze vragen over de financieringsmethodieken die verzekeraars hanteren, vallen buiten dit kader dat betrekking heeft op het beperken van de gevolgen van het besluit de periode van 6 maanden te laten vervallen. Mocht immers worden besloten tot aanpassing van die financieringsmethodieken met het oog op waardeoverdracht, dan zal dat moeten leiden tot een algemene wijziging van de financieringsmethodieken van verzekeraars op dit terrein.

De leden van de fractie van de PvdA vragen waarom bij waardeoverdracht de rentetermijnstructuur (rts) van 1 oktober van het voorgaande jaar gebruikt moet worden en waarom niet de actuele rts.

Met het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Stb. 2006, 709) is erin voorzien dat de te hanteren rente bij waardeoverdracht wordt gebaseerd op marktwaardering. Hieronder wordt verstaan de rentetermijnstructuur die DNB publiceert in het kader van de berekening van de technische voorzieningen. Vervolgens is in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling bepaald dat, om uitvoerders voldoende tijd te geven de rente in hun systemen te verwerken, de rente in enig jaar wordt vastgesteld op 1 oktober in het jaar voorafgaand. De vastgestelde rente geldt vervolgens van 1 januari tot en met 31 december van het daaropvolgende kalenderjaar.

De leden van de fractie van de PvdA vragen wanneer de Tweede Kamer de herziening van de waardeoverdracht tegemoet kan zien.

Uw Kamer is op 1 mei jl. geïnformeerd over de actuele planning van diverse pensioendossiers. Daarin heb ik aangegeven dat uw Kamer de fundamentele herziening waardeoverdracht in het eerste kwartaal van 2016 tegemoet kan zien.

---

¹ Als bijlage bijgevoegd.

De leden van de fractie van 50PLUS vragen tenslotte of het de bedoeling is bij de voorziene brede aanpassing van de regels voor waardeoverdracht, ook goed te kijken naar het informatie- en communicatie-aspecten van dit pensioenvraagstuk.

Dat zal inderdaad gebeuren.

Het ontwerpbesluit dat op 13 februari 2015 is voorgehangen, voorziet erin dat waardeoverdracht met onbepaalde termijn alleen is toegestaan als de baanwisseling ertoe leidt dat vanaf 1 januari 2015 pensioenaanspraken in een nieuwe pensioenregeling worden verworven. Dat ontwerpbesluit voorziet er tevens in dat de regeling van de beperking van bijbetalingslasten voor de kleine werkgevers van toepassing zal zijn op alle werkgevers als de baanwisseling ertoe leidt dat vanaf 1 januari 2015 pensioenaanspraken in een nieuwe pensioenregeling worden verworven. Op deze voorzieningen, die met terugwerkende kracht worden gerealiseerd, kan worden geanticipeerd.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Jetta Klijnsma